



DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.



QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-nonâ
mensis Februarii, anno Domini M. DCC. LXI.*

P R Æ S I D E,

M. JOANNE-FRANCISCO PARIS, Doctore Medico,
M. EMMANUELIS-MAURITII DUVERNEY,
Doctoris Medici, vices gerente.

An sudare minus quàm algere?

I.



ADAGIUM est usu tritum nec minùs indè verùm, imò multi-
plici quotidianâque observatione & experientiâ confirmatum.
Sudoris commoda, algoris detrimenta, neminem Medicorum
fugit: hoc in genus humanum morborum iliadem invehì imò
mortem ipsam; ab illo autem fugari certum est. Sanitatis inte-
gritatem, à solidorum & fluidorum amico consensu, simulta-
neo horum concursu, ad omnes corporis functiones obeundas repetendam

esse constat. Sint flexibilia solida, fluxibilia fluida; procul sit omnis in sex rebus non naturalibus error; stet mens quieta, benè morata, ipsius motibus & nutibus sit corpus subditum & obsequiosum: Jam in functionibus nulla labes, nullus morbus; & si quid vitæ necessitate ita in fluidis imminuat, in solidis abradatur, ut vel inutile vel nocivum fiat, si in corpore remanserit: tunc, mediante perspiratione insensibili, per cutis poros vel pulmonum spiracula avolabit, aut saltem per varia corporis incernicula phisicis legibus foràs protrudetur. Quæ, si non sufficiant, & tacite subreperit morbus, tunc omnibus suis viribus recollectis vigil natura, quod nequit sancitarum apud se legum autoritate, vi apertâ, copiosi scilicet sudoris ope, hostem jam intrâ muros hærentem, & perniciosâ machinantiem exterminabit: sicque subito functionibus libertas, vitæ incolumitas & longitudo conciliatur.

I I.

SANITATEM perfectam votis invocant omnes, verè querunt pauci, eâ potiuntur paucissimi; obstat morum iniquitas, fibrarum rigor, fluidorum crassities, sudoris parcitys. Ubi ad minimum inspissantur fluida & rigent solida, jam morbus adest, vel saltem prima ejus rudimenta, quæ nî citò obrueris, frustra parabitur Medicina, ubi per longas invalescere moras sicutum fuerit; à fibrarum rigore, sanguine densiori factò, incipit senectus quæ diù protrahi non poterit, nisi corpus perspirabile conservaveris rectâ vivendi ratione. Fausa illi sanè contigit diathæsis, cujus corpus continuum experitur effluvium, eò salubrius quò copiosius; eò pejus quò parcius. Beati! quibus contigit, rarus corporis textus, facilis & non interrupta diaphoresis undè perfectiores eduntur functiones, morbi, aut præcaventur, aut saltem, si existunt, faciliùs curantur, vitæque longior & felicior producitur. At non omnibus naturæ beneficiis sic uti concessum est: undè sudoris necessitas, qui, teste Boerhævio, *non datur in corpore humano, nisi peccato sex rerum non naturalium.* Cùm, ex naturæ instituto sit bonus, meritò naturæ sui conservationi invigilantis motus dicitur; horror verò jam morbi nascentis symptoma; rigor & alior, morbus; solidorum & fluidorum actionem pervertens mortemque simulans. Tenuis & seroso-salini humoris per cutis totius compagem evaporatio, si sensibilis, sudoris nomen obtinet; si insensibilis, contrà perspiratio dicitur. Causam & finem communes habent, sui invicem vices gerunt, & si quid parcityte peccaverit transpiratio, peccatum tollit, & noxam reparat sudor. Cùm autem tam latè pateant horum organa, non mirum, si corpori sano conservando, morbofo curando sufficiant; eùm, eorum ope solâ, ex toto corpore possit effluere illuvies, toto corpore diffusa, Sudorem sequitur fluidorum fluxilitas, solidorum flexibilitas, functionum integritas; quod abundè probant pulsûs mollities, sublata morbi phenomena, melior ægri status, peracto sudore bono. Non solùm autem sanitatem tuetur reducem, fugientem revocat, sed etiam morbos imminere monet eorumque causas, sedem, & quid faciendum ostendit, secundùm illud divini Senis: *Sudor multus à somno, citrà causam manifestam, factus, corpus uberiori uti alimento significat: si verò cibum non capienti hoc fiat, evacuatione indigere significat; & alibi, quâ corporis parte inest sudor, ibi malum esse indicat.*

In. 7. Med.
§. 425.

Aph. 61.
Sect. VII.

DE sudoris beneficiis, utilitate, necessitate multa habentur apud Authores tùm veteres, tùm recentiores : de algoris verò commodis, nulla absolute mentio fit, quod sciam. Quid etenim salutaris esset sperandum à morbo, qui vitæ ipsius quatit fundamenta : qui, omne quod bonum est, societate pejus facit : sudor, si, cum frigore sit (quantò magis si cum algore) malus ab omnibus dicitur. Sic Hippocrates in coacis prænotionibus, verùm qui (sudor) *frigidus est pravus, etenim ad disuurnitatem & periculum talis apparet; &, hac est ait Duræus in hæc verba, prima defectio sudoris à bono & optimo à quo longissimè differt omnium, proptereaque pessimis ægri rebus & signo & causâ.* Fluidorum solidorumque naturam interverti à frigore & algore vel minimè attendenti patet. Fluidorum essentiam in partibus tenuissimis, à se invicem distinctissimis, perniciosissimo motu agitatæ consistere apud omnes in confesso est. Frigore, perit motus ille intestinus, perit partium minutissimarum distinctio, fit earum adunatio, ut videre est aquâ gelu induratâ; algore itaque posito, nulla fluida jam dantur, cum omnia ipsius actione solidescant. Imò corpora etiam duriora, lapides, v. g. metalla, confringit rigor, quantò magis mollem & flexibilem corporis molem cui insuper liquida adimit; undè actio & reactio solidorum & fluidorum proindeque omnis functio in corpore, cessare cogitur.

I. V.

PRÆCIPIUOS algoris effectus considera in horrore febrili, qui, ejus quasi primus gradus dici potest; adest membrorum tremor, succussio quandoque convulsiva; rigent & crispantur extrema vasorum capillamenta, in his hæret & stagnat sanguis spissior factus, his duobus de causis per canaliculos immensæ tenuitatis via fucis præcluditur, & inde secretio ferè omnis præpeditur; pulsus sit parvus, frequens, profundus quasi emorientis ægri; glandulæ cutis sebaceæ humore quo turgent crassiori distenduntur. Perseantur in extremis maximè artubus frigus penetrabile, adurens: dolor in membris distensus & frangitivus; superest lassitudinis sensus, maximè cessante rigore & horrore, qui eò intensior est, quò fuerit minimorum capillarium, undè ferè tota corporis moles compingitur, succussio & elongatio; ita ut, teste *Mortone*, omnes ferè febricitantes in horrore & rigore frequentius multò occumbant, quàm in febris ipsius exacerbationibus & etiam in debilitate, inertia subsequenteribus. Hæc, si vehementissimè excrucient & ad ultimum quasi gradum pervenerint, tùm quales & quàm acerbi haberi debeant, algoris effectus probè innotescet, contra cum experientia constet morbos plurimos omnesque ferè febres copiosis sudoribus curari, factâ nempe humorum peccantium coctione; luce clariùs patebit nostræ propositionis veritas.

V.

NEQVE est quod objicias sudores non semper esse salutare, & fausti ominis, sed eosdem sæpè noxios fuisse & perniciosos; cum id non tam sudoribus quàm morbo atrocius sævient, erroribus in sex rerum non naturalium usu, ægri incuriæ & naturæ deficienti sit tribuendum, cum semper ad ægri levamen,

per se tendant, sed nunquam algor. Frustrà insuper dicas Borealiū regionum
incolas grandiores, fortiores, agiliores esse, ad provectiorem senectutem per-
venire, paucioribus morbis esse obnoxios? Fateor: at quid indè? Ipsi naturæ
beneficium est, quod foret alijs pessimum. Quidquid inusitatum, eo ipso ferit
sæviùs, & molestiùs afficit. Hinc salubris meritò videtur quibuldam illa
tempestas, quæ nos atroci algore conficeret; sicuti, nostris in regionibus
maximi momenti sudores, in frigidioribus peste crudeliores evaderent. Sed
cum de nobis, aut populis simili temperie fruētibz, agatur, quid vetat,
naturâ, ratione & experiētiâ ducibz, concludere:

Ergò sudare tutius quàm algere.

Proponēbat Parisiis HUGO GAUTHIER, Riciacus Lingonensis, Doctor
Medicus Monspelienſis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis
Baccalaureus, Theseos Author, A. R. S. H. 1761.

A SEXTA AD MERIDIEM,